

«Тасдиқ мекунам»

Директори Донишкадаи иқтисод ва савдои
Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон

н.и.и., дотсент Чалилзода А.А.

«26» 06 2024

ХУЛОСАИ

кафедраи менечмент ва маркетинги Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон

Диссертатсияи унвончӯ Раҳматуллоев Ашрафҷон Умедҷонович дар мавзӯи “Захираҳои иттилоотӣ дар низоми омилҳои рушди минтақа (дар мисоли вилояти Суғд)” дар кафедраи менечмент ва маркетинги факултети тижорат, фаъолияти гумрукӣ ва ҳуқуқи Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон омода гардидааст. Дар марҳилаи омода намудани диссертатсия ва дар айни ҳол Раҳматуллоев Ашрафҷон Умедҷонович дар Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон ба ҳайси ассистенти кафедраи молшиносӣ ва фаъолияти гумрукӣ фаъолият менамояд.

Раҳматуллоев А.У. соли 2012 ба Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон аз рӯи ихтисоси “Ҳадамоти гумрукӣ” дохил шуда, муассисаи мазкурро соли 2016 бо дипломи аъло хатм намудааст. Инчунин, соли 2016 ба муассисаи мазкур ба дараҷаи магистрӣ аз рӯи ихтисоси “Ҳадамоти гумрукӣ” дохил шуда, онро соли 2018 хатм намудааст.

Шаҳодатнома оид ба супоридани имтиҳонҳои номзадӣ аз 15.05.2021, №31 (таърих ва фалсафаи илм), 26.09.2022, №31 (забони англисӣ) аз тарафи Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон ва 01.11.2023, №2 (иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ) дар Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон дода шудааст.

Мавзуи диссертатсияи номзадӣ дар чаласаи Шурои олимони Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон, аз таърихи 26.10.2021, протоколи №3 тасдиқ шудааст.

Роҳбари илмӣ, Ризозода Тӯра Рабиим, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, муовини ректор оид ба робитаҳои байналмилалӣи Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон мебошад.

Дар натиҷаи муҳокимаи рисолаи номзадӣ дар мавзӯи “Захираҳои иттилоотӣ дар низомҳои омилҳои рушди минтақа (дар мисоли вилояти Суғд)” чунин хулоса қабул карда шуд:

1. Баҳодиҳии мубрамияти мавзӯи таҳқиқот. Диссертатсияи Раҳматуллоев Ашрафҷон Умедҷонович актуалӣ буда, кори мустақилона ва анҷомёфтаи тадқиқотӣ барои баланд бардоштани фаъолияти шарикӣи давлатию хусусӣ дар рушди иқтисодиёти минтақа арзёбӣ гаштааст.

Дар даҳсолаи охир дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои истифодаи технологияҳои иттилоотӣ дар фаъолияти субъектҳои иқтисодӣ ва идоракунии давлатӣ асосҳои ниҳодӣ таъсис дода шудаанд. Роҳбарияти кишвар ба рушди ин соҳа диққати доимӣ медиҳад. Аз он ҷумла, ҳанӯз дар соли 2017 Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон қайд намуда буданд, ки “Дар шароити имрӯза, ки илму технология бо суръати кайҳонӣ пеш рафта истодааст, олимони кишварро зарур аст, ки ҷиҳати баланд бардоштани қобилияти рақобати илми ватанӣ корҳои таҳқиқотиву технологиро вусъат бахшанд”. Ин дастури Пешвои муаззами миллат ба татбиқи саросари воситаҳои муосири техникаи электронии ҳисоббарор дар ҳама соҳаҳои хоҷагии халқӣ мамлакат замина гардид.

Ҳуҷҷате, ки зарурати таъсис, татбиқ ва рушди захираҳои иттилоотӣ, низомҳои иттилоотӣ ва истифодаи технологияҳои муосири коммуникатсиониро дар минтақаҳо тасдиқ менамояд, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи иттилоот” аз 03.07.2012, №848 ба ҳисоб меравад.

Тағйироти наво, ки дигаргуншавии низомҳои иқтисодиро тавсиф мекунанд, талаботи рӯзафзуни инсон ба иттилоот, дастрасӣ ба манбаҳои

нави иттилоот, такмили тарзҳои коркард ва нигоҳ доштани иттилоот боиси он гардиданд, ки захираҳои иттилоотӣ ба омили асосии рушди иқтисодиёти минтақа табдил ёфтанд. Ин ҳолат масъалаи таъминнокии иқтисодиёти минтақаро бо захираҳои босифати иттилоотӣ ва баланд бардоштани самаранокии истифодаи онҳоро ба мадди аввал мебарорад.

2. Иштироки шахсии муаллиф дар чараёни ба даст овардани натиҷаҳои дар рисола баёншуда. Натиҷаҳои илмӣ ва амалии бадастомада аз тарафи муаллиф дар конференсияҳои илмӣ-амалии баналхалқӣ, ҷумҳуриявӣ ва семинару маҳфилҳои илмӣ маъруза карда шудааст.

3. Дурустии натиҷаҳои илмӣ ва хулосаҳои асосӣ. Дар рафти таълифи диссертатсия ва мубаддал сохтани муқаррароти илмӣ методҳои мухталиф, аз ҷумла методҳои таҳлили қиёсӣ, вазъиятӣ, мантиқӣ, низомнома ва диалектикӣ, ҳамчунин методҳои иқтисодию математикӣ ва омории тадқиқот мавриди истифода қарор гирифтанд.

4. Навгонии илмии таҳқиқот дар рушди назарияи омилҳои истехсолот, иқтисодиёти минтақа ва коркарди тавсияҳои илмию амалӣ доир ба ҳалли муаммоҳои истифодаи самараноки захираҳои иттилоотӣ ҳамчун омили истехсолии пешрафти иҷтимоии иқтисодиёти минтақа инъикос меёбад.

Ба қатори унсурҳои асосии навгонӣ натиҷаҳои асосии илмӣ – таҳқиқоти зерин, ки дар рафти тадқиқоти диссертатсионӣ ба даст омадаанд, дохил мешаванд:

– мубаддал гаштани захираҳои иттилоотӣ дар шароити рушди муносибатҳои иқтисодии муосир ба омили асосии истехсолот асоснок карда шудааст. Дар ин замина ба мафҳуми таҳқиқот тасҳеҳ ворид гардидааст, яъне: “Захираҳои иттилоотӣ – маҷмуаи маводҳо, ахбор, хабарҳои ҳуҷҷатии ҷамъшудаи низомбандигардида, маълумоти илмӣ мебошанд, ки дар ниҳодҳои махсус (китобхона, бойгонӣ, анбори иттилоот) дар шакли навиштаҷот ё ин ки электронӣ нигоҳ дошта, натиҷаи фаъолияти зеҳнии инсон мебошанд, арзиш ва арзиши истеъмолӣ доранд ва барои қонеъ намудани талабот ба иттилоот равона гардидаанд”;

– муайян карда шудааст, ки услубҳои бисёрҷабҳаи гуногуни методӣ оид ба арзёбии сатҳи истифодаи захираҳои иттилоотӣ мавҷуд буда, меъёрҳои асосии самаранокии онҳо дар беҳтар намудани чараёни идоракунии, ташкили меҳнат, истеҳсолот, ҷаҳолнокии эҷодии корманд инъикос меёбад. Алгоритми арзёбии истифодаи захираҳои иттилоотӣ дар иқтисодиёти минтақа муайян гардидааст. Тибқи алгоритми мазкур марҳилаҳои зерин муайян карда шудаанд: таъсиси низоми иттилоот; муайянкунии сатҳи дастрасӣ ва истифодабарӣ; вазъи инфрасохторҳои иттилоотӣ; таъминнокӣ бо технологияи иттилоотии рушди иқтисодиёти минтақа;

– таҷрибаи кишварҳои ҷаҳон оид ба идоракунии захираҳои иттилоотӣ низомбандӣ карда шудааст, ки ҷанбаҳои қобили қабул дар иқтисодиёти минтақа муайян гардидаанд. Аз ҷумла, ташаккули шароити мусоид дар бозори захираҳои иттилоотӣ, таъминнокии кибербеҳатарӣ (ИМА); сармоягузори хориҷӣ (Канада, Ҳиндустон); ҳавасмандсозии таклифот, тартиби сабуки иҷозатномадиҳӣ (Дания, Финляндия); ҳавасмандгардонии талабот: пешбурди шаклҳои электронии хизматрасониҳои давлатӣ (Британияи Кабир); марказонидани ҷаҳолияти соҳаҳои инфрасохторӣ (Русия); милликунонӣ, хизматрасониҳои иттилоотӣ (Бразилия), шарикӣ давлатию хусусӣ (Юнон). Аз таҷрибаи хориҷӣ истифодаи принципҳои зерин низ мувофиқи мақсад аст: ҷалбкунӣ ва таълими ИТ–кадрҳо; рақамикунонӣ; стартапҳои рақамӣ; ҳавасмандкунонии чараёнҳои инноватсионӣ ва рушди соҳаҳои илмталабаишон баланд;

– вазъи ташаккул ва истифодаи захираҳои иттилоотӣ дар вилояти Суғд тибқи гурӯҳҳои муайяни нишондиҳандаҳо арзёбӣ карда шудааст. Алалхусус, гуруҳи индикаторҳои сармояи инсонӣ (донишҷӯёни мактабҳои олий, аспирантон, шуғли аҳолии маълумоти олий дошта, шуғл дар соҳаи илм, хароҷот барои инноватсия); техникӣ (компютерҳои инфиродӣ, телефонҳо, интернет, хизматрасонии алоқа); институтсионалӣ (қонун, барнома, лоиҳаҳо); иттилоотӣ (китобхонаҳо, пойгоҳи маълумот, нашриёт, сомонаҳо); ташкилӣ (корхонаҳои хизматрасонии иттилоотӣ, ширкатҳои

барноманависии компютерӣ, харочоти буҷет ба соҳаи иттилоот ва алоқа). Муайян карда шудааст, ки дар таъминнокии субъектҳои хоҷагидорӣ бо технологияи иттилоотӣ ш. Хучанд, н. Айнӣ, н. Б. Ғафуров мавқеи пешқадам доранд; дар ин самт дар н. Кухистони Мастчоҳ, н. Ҷ. Расулов, н. Зафаробод, ш. Истиклол қафомонии назаррас ба мушоҳида мерасад;

– муаммоҳои боздорандаи таъмини самаранокии захираҳои иттилоотӣ дар фаъолияти корхонаҳои вилояти Суғд муайян карда шудаанд. Алалхусус, норасоии воситаҳои пулӣ барои ҷалби техника ва технологияи муосир, нокифоягии иттилоот оид ба дастовардҳои арзишноки илмӣ, душвории дастрасӣ ба шабакаи Интернет (аз рӯи нарх), номувофиқатии донишу малакаи кор бо IT–технологияҳо дар бештари корхонаҳо. Исбот гардидааст, ки барои иҷрои ҳадафҳои ҳукумати электронӣ дар шаҳру ноҳияҳои вилоят, сомонаҳои расмӣ фаъол гардидааст. Дар ин самт новобаста аз муваффақиятҳо норасоӣҳо низ мушоҳида мегардад, аз ҷумла механизми сусти пешниҳоди иттилоот, сатҳи нокифояи ҷаззобияти сомона ва ғайра, ки минбаъд бояд ислоҳи худро ёбанд;

– асоснок карда шудааст, ки дар иқтисодиёти вилояти Суғд унсурҳои асосии инфрасохтори иттилоотӣ эҳё гардидаанд, вале то ҳол омилҳои ба рушди он мамониаткунанда мавҷуданд. Аз ҷумла: омилҳои ниҳодӣ (гаронии андоз дар баҳши хизматрасонии иттилоотӣ, норасоӣҳо дар қонунгузорӣ оид ба рушди IT, набудани барномаи рушди инфрасохтори иттилоотӣ дар шаҳру ноҳияҳои в. Суғд); омилҳои иҷтимоӣ–иқтисодӣ (нокифоягии даромади аҳоли, сатҳи шуғлнокӣ, надонистани забонҳои хориҷӣ); омилҳои табиӣ–ҷуғрофӣ (набудани роҳҳои баҳрӣ, сатҳи баланди сейсмикӣ); омилҳои кадрӣ (норасоии кадрҳои IT); омилҳои молиявӣ (маҳдудияти имкониятҳои молиявии корхонаҳои ватанӣ);

– модели таъсиррасонии захираҳои иттилоотӣ ба сатҳи рушди иқтисодиёти в. Суғд таҳия ва пешниҳод гардидааст. Дар асоси он исбот карда шудааст, ки дар рушди иқтисодиёти минтақа омилҳои инсонӣ нақши доминантӣ дорад, саҳми захираҳои иттилоотӣ бошад дар шароити муосир назаррас нест. Самтҳои такмили механизмҳои таъминоти иттилоотии

рушди минтақа, аз ҷумла таъсиси: фонди захираи иттилоотии “Муҳити корӣ”, маркази иттилоотӣ – машваратӣ дар назди Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Суғд, коркард ва пешниҳод карда шудааст.

5. Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқ. инкишоф додани муқаррароти назариявӣ ва коркарди тавсияҳои методӣ амалӣ доир ба ташаккул ва истифодаи самараноки захираҳои иттилоотӣ ҳамчун омили муайянкунандаи рушди иқтисодии минтақа мебошад.

Вазифаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ. Барои ба субот расонидани мақсади мазкур дар диссертатсия ҳалли вазифаҳои зерин пешбинӣ гардидааст:

– низомбандӣ намудани моҳияти иқтисодии захираҳои иттилоотӣ ва таснифоти он дар шароити муосир;

– таҳқиқи равияҳои методӣ арзёбии истифодаи захираҳои иттилоотӣ дар минтақа;

– омӯзиши таҷрибаи хоричии идоракунии захираҳои иттилоотӣ ва инфрасохтори иттилоотӣ ба мақсади истифодаи он дар идоракунии таъмини иттилоотии минтақаи вилояти Суғд;

– муайян намудани вазъи рушди иқтисодӣ ва истифодаи захираҳои иттилоотӣ дар вилояти Суғди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– арзёбии сатҳи истифода ва дастрасӣ ба захираҳои иттилоотӣ дар иқтисодиёти вилояти Суғди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– асоснок намудани муаммоҳои рушди инфрасохторҳои иттилоотӣ дар вилояти Суғд ва омилҳои таъсиррасон ба чараҳои идоракунии захираҳои иттилоотӣ;

– пешниҳоди самтҳои асосии такмил додани истифодаи захираҳои иттилоотӣ ҳамчун омили рушди иқтисодиёти минтақа.

6. Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот. Муқаррароти илмӣ дар диссертатсия коркард гардида дар ғанӣ гардонидани назарияи иқтисодиёти минтақа, концепсияи истехсолот, алалхусус захираҳои иттилоот саҳм мегузарад. Ақидаҳои илмӣ оид ба таснифи захираҳои иттилоотӣ ба баррасии ҳамаҷонибӣ муаммоҳои идоракунии захираҳои иттилоотӣ

мусоидат менамояд. Хулосаҳои илмӣ оид ба таъминоти субъектҳои хоҷагидорӣ бо захираҳои иттилоотӣ дар рушди устувори соҳаҳои истеҳсолоти минтақавӣ аҳаммият доранд. Натиҷаҳои таҳқиқот ба такмили ҷараёни идоракунии омилҳои истеҳсолӣ, аз ҷумла, захираҳои иттилоотӣ дар самти таъмини рақобатпазирии корхонаҳо имконият медиҳад.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар он инъикос меёбад, ки тавсияҳои илмӣ дар диссертатсия пешниҳодгардидаро дар ҷараёни такмил додани идоракунии захираҳои иттилоотӣ, коркарди барномаҳои махсуси рушди иқтисодиёти минтақа, ки аз ҷониби Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Суғд, Раёсати минтақавии рушди иқтисод ва савдои вилояти Суғд пешниҳод мегардад, истифода намудан мувофиқи мақсад аст. Натиҷаҳои алоҳидаи таҳқиқотро дар мактабҳои олии дар ҷараёни таълими фанҳои иқтисодиёти минтақа, иқтисодиёти корхона, микроиқтисодиёт, иқтисодиёти соҳаҳо, инчунин дар ташкил ва гузаронидани курсҳои махсуси таълимӣ истифода бурдан мумкин аст.

7. Мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Таҳқиқоти илмӣ бо Шиносномаи таҳассусии тасдиқнамудаи КОА–и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи ихтисоси 08.00.03 – Иқтисодиёти минтақа ва ҳудудӣ мутобиқат мекунад: Банди 1. Инкишофи назарияҳои иқтисодиёти ҳудудӣ ва минтақавӣ; методҳо ва фишангҳои таҳқиқотҳои иқтисодии ҳудудӣ; проблемаҳои андозагирии иқтисодии минтақавӣ; эконометрикаи ҳудудӣ; ташҳиси системавии муаммоҳо ва ҳолатҳои минтақавӣ; Банди 2. Тақсимои ҳудудии захираҳои иқтисодӣ; ҷанбаҳои назариявӣ, методӣ ва амалии ҷойгиркунии корхонаҳо, фирмаҳои тиҷорати хурд ва миёна, кластерҳои иқтисодӣ, корхонаҳои бахши ҷамъиятӣ, хоҷагиҳои хонаводагӣ; Банди 6. Иқтисодиёти ҳудудӣ. Вижагиҳои ҳудудии таъсисёбии низоми инноватсионии миллӣ. Проблемаҳои ташаккулёбии зернизомҳои инноватсионии минтақавӣ. Лоихаҳои инвеститсионии минтақавӣ: мақсад, объектҳо, захираҳо ва самаранокӣ. Банди 14. Идоракунии иқтисодиёти минтақавӣ. Шаклҳо ва механизмҳои ҳамкориҳои мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, сохторҳои тиҷоратӣ ва сохторҳои ҷомеаи

шахрвандӣ. Вазифаҳо ва механизмҳои идоракунии. Асосноккунии методӣ ва коркарди ангораҳои ташкилӣ ва механизмҳои идоракунии иқтисодиёти минтақаҳо; арзёбии самаранокии онҳо.

8. Инъикоси маводҳои рисола дар корҳои ҷопшудаи муаллиф: Муқаррароти асосии диссертатсия дар конференсияҳои илмӣ–назариявӣ ва илмӣ–амалӣ, аз ҷумла конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ – амалии бахшида ба эълон шудани солҳои 2020–2040 ҳамчун “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф” дар ДИС ДДТТ (Хучанд, 2021), конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ – амалӣ таҳти унвони “Эмомалӣ Раҳмон: эҳёи худшиносӣ ва эъмори давлатдорӣ”, бахшида ба Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 30–солагии Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ДИС ДДТТ (Хучанд, 2022), конференсияи байналмилалии илмӣ – амалии “Рушди устувори иқтисодиёти рақамӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ: муаммоҳо, тамоюл ва таҷрибаи ҷаҳонӣ” дар ДИС ДДТТ (Хучанд, 2022), конференсияи байналмилалии илмӣ–амалии “Татбиқи сиёсати мусоидат ба содирот ва воридотивазкунии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити ҷаҳонишавӣ” дар Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон (Душанбе, 2023), конференсияи байналмилалии илмӣ– амалӣ таҳти унвони “Афзалиятҳои стратегияи рушди иқтисоди миллӣ дар шароити гузариш ба иқтисоди индустриалӣ – инноватсионӣ” дар Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон (Душанбе, 2024), конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ–амалӣ таҳти унвони “Сарватҳои табиии Тоҷикистон: таҳқиқотҳои геологӣ, вазъи кунунӣ ва дурнамои истифодабарии он” дар Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б. Ғафуров (Хучанд, 2024), инчунин дар дигар конференсияҳои байналмилалӣ, ҷумҳуриявӣ, минтақавӣ ва конференсияҳои илмӣ – амалии ҳарсолаи апрелии профессору омӯзгорони ДИС ДДТТ ироа гардидааст.

Аз рӯи натиҷаҳои тадқиқот 11 мақолаи илмӣ, аз он ҷумла 3 мақола дар маҷаллаҳои аз тарафи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон эътирофшуда ҷоп карда шудааст.

Фехрасти интишорот аз рӯи мавзӯи диссертатсия дар нашрияҳо ва маҷаллаҳои илмӣ тақризшудаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

[1–М]. Раҳматуллоев А.У. Методические подходы к оценке эффективности использования информационных ресурсов в региональной экономике [Текст] / Т.Р. Ризокулов, А.У. Раҳматуллоев // Научно – теоретический журнал “Экономика Таджикистана”. - Душанбе, 2023. - № 4. – С.221 – 229.

[2–М]. Раҳматуллоев А.У. Зарубежный опыт в управлении информационными ресурсами и развитием информационной инфраструктуры [Текст] / А.У. Раҳматуллоев // Вестник БГУ Научно – теоретический журнал.– Бохтар, 2023. - №4.2. – С.193–198.

[3–М]. Раҳматуллоев А.У. Технологияҳои иттилоотии ҷуғрофӣ ҳамчун рушди инноватсионии захираҳои иттилоотӣ дар идоракунии минтақавӣ [Матн] / А.У. Раҳматуллоев // Паёми молия ва иқтисод. – Душанбе, 2024. №1 (40). – С. 135 – 140

II. Мақолаҳои илмӣ, ки дар маҷмуаҳо ва дигар нашрияҳои илмӣ-амалӣ чоп шудаанд:

[4–М]. Раҳматуллоев А.У. Технологияи иттилоотии гумруки оянда [Матн] / А.У. Раҳматуллоев, А. Ҷумаев // Маводи конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ – амалии бахшида ба эълон шудани солҳои 2020 – 2040 ҳамчун “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф”, ДИС ДДТТ. – Хучанд, 2021. – С. 205 – 210.

[5–М]. Раҳматуллоев А.У. Захираи иттилоотӣ ҳамчун омил [Матн] / А.У. Раҳматуллоев // Маводи конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ – амалии бахшида ба эълон шудани солҳои 2020 – 2040 ҳамчун “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф”, ДИС ДДТТ. – Хучанд, 2021. – С. 210 – 213.

[6–М]. Раҳматуллоев А.У. Назария ва амалияи идоракунии захираҳои иттилоотӣ [Матн] / А.У. Раҳматуллоев // Маводи конференсияи

ҷумҳуриявии илмӣ – амалӣ таҳти унвони “Эмомалӣ Раҳмон: эҳёи худшиносӣ ва эъмори давлатдорӣ”, бахшида ба Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 30–солагии Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ДИС ДДТТ. – Хучанд, 2022. – С. 232 – 236.

[7–М]. Раҳматуллоев А.У. Нақши маркетинги инноватсионӣ дар таъмини рақобатпазирии корхонаҳои саноатӣ [Матн] / Ҷ.Л.Ниёзов, А.У. Раҳматуллоев // Маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ – амалии “Рушди устувори иқтисодиёти рақамӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ: муаммоҳо, тамоюл ва таҷрибаи ҷаҳонӣ”, ДИС ДДТТ. – Хучанд, 2022. – С. 110 – 117.

[8–М]. Раҳматуллоев А.У. Ҷанбаҳои алоҳидаи татбиқи декларатсияи электронии гумрукӣ [Матн] / А.У. Раҳматуллоев // Маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ – амалии “Рушди устувори иқтисодиёти рақамӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ: муаммоҳо, тамоюл ва таҷрибаи ҷаҳонӣ”, ДИС ДДТТ. – Хучанд, 2022. – С. 301 – 306.

[9–М]. Раҳматуллоев А.У. Иттилоот ва амнияти иттилоотӣ ҳамчун объекти танзими ҳуқуқӣ [Матн] / А.У. Раҳматуллоев // Маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ – амалии “Татбиқи сиёсати мусоидат ба содирот ва воридотивазкунии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити ҷаҳонишавӣ”, Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон. – Душанбе, 2023. – С. 242 – 245.

[10–М]. Раҳматуллоев А.У. Нақши захираҳои иттилоотӣ дар марҳилаи муосири рушди иқтисодиёт [Матн] / А.У. Раҳматуллоев // Маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ – амалӣ таҳти унвони “Афзалиятҳои стратегияи рушди иқтисоди миллӣ дар шароити гузариш ба иқтисоди индустриалӣ – инноватсионӣ”, Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон. – Душанбе, 2024. – С. 285 – 288.

[11–М]. Раҳматуллоев А.У. Нақши захираҳои иттилоотӣ ҳамчун нишондиҳандаи рушди иқтисодиёти минтақа [Матн] / А.У. Раҳматуллоев // Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ – амалӣ таҳти унвони “Сарватҳои табиӣи Тоҷикистон: таҳқиқоти геологӣ, вазъи кунунӣ ва

дурнамои истифодабарии он”, Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров. – Хучанд, 2024. – С. 193 – 197.

Баъди шунидан ва баррасии кори диссертациони Раҳматуллоев Ашрафҷон Умедҷонович дар мавзӯи “Захираҳои иттилоотӣ дар низоми омилҳои рушди минтақа (дар мисоли вилояти Суғд)” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ ба Шӯрои диссертационӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.03 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ, таҳти роҳбари илмӣ, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Ризозода Т.Р., доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент Шокиров Р., н.и.и., доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Азимов А.Ҷ., доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент Абдуқодирӣ Х.А., номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент Шарипов З.У., номзади илмҳои иқтисодӣ профессор Усмонов И.У., номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент Исмоилова Д.М. аз рӯи натиҷаҳои овоздиҳии кушод ва хулосаи кори диссертационӣ оид ба эътимодноӣ, навоарӣ, аҳамияти онҳо барои назария ва амалия, инчунин аз рӯи натиҷаҳои асарҳои чопшудаи муаллиф.

ҚАРОР КАРДА ШУД:

1. Диссертатсияи Раҳматуллоев Ашрафҷон Умедҷонович дар мавзӯи “Захираҳои иттилоотӣ дар низоми омилҳои рушди минтақа (дар мисоли вилояти Суғд)”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.03 – Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ пешниҳод гардидааст, таҳқиқоти илмӣ – тахассусии баитмомрасидаи фарогирии масъалаҳои муҳим барои рушди иқтисодиёти минтақа арзёби мегардад.

2. Диссертатсияи Раҳматуллоев Ашрафҷон Умедҷонович дар мавзӯи “Захираҳои иттилоотӣ дар низоми омилҳои рушди минтақа (дар мисоли вилояти Суғд)” таҳқиқоти мукамал ва ба анҷомрасида буда, он ба ихтисоси 08.00.03 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ мувофиқат мекунад.

3. Кори диссертатсияи Раҳматуллоев Ашрафҷон Умедҷонович дар мавзӯи “Захираҳои иттилоотӣ дар низоми омилҳои рушди минтақа (дар мисоли вилояти Суғд)” ба шӯрои диссертациони 6D.KOA-013 назди

ДДХБСТ барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.03 – Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ барои ҳимоя пешниҳод карда шавад.

Хулоса дар маҷлиси васеи кафедраи менеҷмент ва маркетинги Донишқадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон қабул карда шудааст.

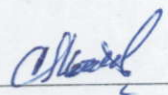
Дар овоздиҳӣ оид ба масъалаи мазкур 29 нафар иштирок доштанд. Натиҷаи овоздиҳӣ чунин муайян гардид: “тарafdор” – 29 нафар, “зид” – нест, “бетараф” – нест.

Протоколи № 11 аз 26 июни соли 2024 тасдиқ гардидааст.

Раиси маҷлис, мудирӣ кафедраи
менеҷмент ва маркетинги
ДИС ДДТТ, н.и.и., дотсент

 Ниёзов Ҷ.С.

Котиби маҷлис, коргузори кафедраи
менеҷмент ва маркетинги ДИС ДДТТ

 Хусаинова М.К.

Имзои Ниёзов Ҷ.С. ва Хусаинова М.К.. – ро тасдиқ менамоям

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои
махсуси ДИС ДДТТ

Маҳмудов Ш.У.

Суроға:
735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти Суғд, ш. Хучанд,
кӯчаи Исмоили Сомонӣ, 169 ДИС ДДТТ
тел: +992 (3422) 6-03-21; info@iet.tj